

Мотовилець Марія Ігорівна

студентка

Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая

Мотовилець Марія Ігорівна

студентка

Международного научно-технического университета имени академика Юрия Бугая

Motovylets Mariia

Student of the

Academician Yuriy Bugay International Scientific and Technical University

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ОФШОРНИХ МЕХАНІЗМІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ І КРАЇН-ЧЛЕНІВ ЄС

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ОФФШОРНЫХ МЕХАНИЗМОВ ПО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ УКРАИНЫ И СТРАН-ЧЛЕНОВ ЕС

FEATURES OF THE USE OF OFFSHORE MECHANISMS ACCORDING TO THE LEGISLATION OF UKRAINE AND COUNTRIES-MEMBERS OF EU

Анотація. В статті досліджено законодавство України та країн-членів ЄС у сфері застосування офшорних механізмів. Виявлено особливості застосування офшорних механізмів за законодавством України та країн-членів ЄС. Окреслено основні види офшорних механізмів. Визначено напрямок вдосконалення вітчизняного законодавства щодо офшорних механізмів.

Ключові слова: офшорні зони, офшорні механізми, застосування офшорних механізмів, законодавство України, законодавство країн-членів ЄС.

Аннотация. В статье исследовано законодательство Украины и стран-членов ЕС в сфере применения оффшорных механизмов. Выявлены особенности применения оффшорных механизмов по законодательству Украины и стран-членов ЕС. Очерчены основные виды оффшорных механизмов. Определено направление совершенствования отечественного законодательства в отношении оффшорных механизмов.

Ключевые слова: оффшорные зоны, оффшорные механизмы, применение оффшорных механизмов, законодательство Украины, законодательство стран-членов ЕС.

Summary. In the article the legislation of Ukraine and countries-members of EU in the scope of offshore mechanisms. Peculiarities of the use of offshore mechanisms according to the legislation of Ukraine and countries-members of EU. Outlined the basic types of offshore arrangements. Set the direction for the improvement of national legislation in relation to offshore arrangements.

Key words: offshore, offshore arrangements, the use of offshore mechanisms, the legislation of Ukraine, legislation of countries-members of EU.

Постановка проблеми. Одними з найпоширеніших корпоративних інструментів, що забезпечують оптимальне проведення закордонних операцій сьогодні стали офшорні механізми. Офшорні механізми є реальною можливістю для українських компаній розвиватись у тіньовому секторі економіки, вихід з якого часто залежить не від посиленої боротьби з офшорними юрисдикціями, а від зміни політики держави до самих підпри-

ємств. Вони покликані створювати для суб'єктів господарювання лояльність державного регулювання, високий рівень банківської комерційної таємниці, сприятливий валютно-фінансовий, фіскальний режим. Однак, використання офшорних механізмів, що пов'язано з ухиленням від оподаткування та відпливом капіталу з України, призводить до недоотримання українським бюджетом значної частини податків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання проблематики офшорної діяльності досліджували такі вітчизняні автори, як А. В. Максименко, О. В. Мірошніченко, Т. О. Мудряк, А. О. Шильнікова, Я. М. Панько, Л. О. Нікітіна, І. А. Федоренко та ін. Однак низка аспектів цієї багатогранної наукової проблеми залишилася недостатньо розкритою.

Цілі статті: розкрити поняття офшорних зон та з'ясувати особливості застосування офшорних механізмів за законодавством України та ЄС.

Виклад основного матеріалу. Нині в світі існує значна кількість країн і територій, які надають податкові пільги аж до повного звільнення від податків зареєстрованим там компаніям, що використовуються в міжнародному бізнесі. Такі країни і території зазвичай називають офшорними зонами або міжнародними офшорними центрами [1, с. 24]. Однак, потрібно зазначити, що не всі території, що вважаються офшорними, є насправді такими [3, с. 88].

Розвиток офшорних механізмів значною мірою стимулюється диспропорційністю економічного розвитку країни регіонів, асиметричністю міжрегіонального, міжгалузевого і міжсекторального розподілу фінансових ресурсів, а також неоднорідністю податкових систем. При цьому слід враховувати, що розвиток офшорних зон в Європі формується під впливом загальної політики ЄС.

Провідна тенденція розвитку офшорних механізмів в європейському оподаткуванні на початку третього тисячоліття визначається синергетичною дією певних факторів. Йдеться, зокрема, про те, що міжнародні організації будуть чинити тиск на офшорні структури, запобігаючи проявам режиму конфіденційності та стимулюючи обмін податковою інформацією. З іншого боку, розширення кордонів ЄС та посилення конвергенції в європейському регіоні будуть стимулювати податкову гармонізацію єдиної Європи [2, с. 26].

Можна виділити чотири класичні способи виведення коштів в офшорні зони. Перший — продаж офшорним фірмам товару за заниженими цінами. Другий — оплата консалтингових послуг. Третій — виплата грошей за використання прав інтелектуальної власності. Четвертий — придбання акцій у нерезидента [7, с. 131–132].

Крім чотирьох основних, існує чимало інших схем роботи з офшорами. Можна звести прибуток до нуля за допомогою лізингових схем. Брати, наприклад, гвинтокрили в лізинг у своєї офшорної фірми і весь прибуток віддавати у вигляді лізингових платежів, розмір яких ніхто не обмежує. Ще одна лазівка — кредити. Власник підприємства бере позику у своєї офшорної фірми і просить державу врятувати компанію, погасивши її зовнішні зобов'язання. Дуже зручно через офшор оформляти дорогі покупки. Іншою метою виведення коштів з України є використання Private Banking для інвестицій і заощаджень.

Наявність рахунку в одному з приватних банків дозволяє за допомогою портфельних менеджерів здійснювати глобальні інвестиції у будь-який фінансовий інструмент у будь-якій країні. Якщо такий рахунок відкритий в офшорній зоні, то інвестиційні доходи нерезидентів, як правило, не обкладаються місцевими податками. Крім того, забезпечується зберігання коштів шляхом географічної диверсифікації, що стало вкрай актуальним для українського бізнесу [6].

В класичному розумінні на території Європи майже не існує чистих офшорів, тому використовуються складні схеми, коли офшорна компанія отримує «прописку» в потрібній юрисдикції для отримання податкової оптимізації, тобто, іншими словами, знаходить незаборонені законодавством лазівки в заслонах, поставлених структурою податкового контролю [2, с. 24].

В цілому для країн де створені офшорні зони — це явище є позитивним, адже розвиває економіку країни. Підприємці мають змогу зберегти свій капітал та направити його на розвиток власної країни, якщо в останній буде несприятлива економічна ситуація. Крім того, інвестування у закордонний бізнес за допомогою офшорів теж нестиме прибутки для українських підприємств, якщо це проводитиметься на легальних засадах. Проте в Україні склалась ситуація ворожого ставлення до офшорів як до способу відмивання «брудних» грошей та переведення капіталів «в тінь», адже застосовуючи певні схеми можна уникнути оподаткування і в офшорній зоні, і в країні-посереднику, де фактично зареєстрована фірма, і в Україні, куди надходять прибутки [4, с. 100].

Цілком погоджуємося з думкою Я. М. Панько, Л. О. Нікітіної у тому, що розглянувши особливості офшорних механізмів, можна стверджувати, що українське законодавство потребує відповідного удосконалення в бік зміни суспільно-економічних відносин. У зв'язку із поширенням офшорного бізнесу, а також негативним його впливом на економічний стан країни, що проявляється через мінімізацію податкових зобов'язань платників податків, а також значний виток капіталу з України, Податковий кодекс України має регулювати питання оподаткування таких процесів. Підтримуємо й науковців у тому, що проблема офшорних механізмів має вирішуватись на глобальному рівні шляхом об'єднання країн, міжнародних організацій, що надасть змогу створити спільну законодавчу базу та гармонізувати податкову систему та систему санкцій для зменшення відпливу капіталу з країни. Окрім створення відповідної національної та міжнародної податкової бази, необхідно, щоб законодавство постійно вдосконалювалося у темпі розвитку та появи нових схем мінімізації податкових зобов'язань [5, с. 182].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, проблема офшорних механізмів має вирішуватись на глобальному рівні шляхом об'єднання країн, міжнародних організацій, що надасть змогу

створити спільну законодавчу базу та гармонізувати податкову систему та систему санкцій для зменшення відпливу капіталу з країни. Окрім створення відповідної національної та міжнародної податкової бази, необхідно, щоб законодавство постійно вдосконалювалося у темпі розвитку та появи нових схем мінімізації податкових зобов'язань.

Насамкінець, варто зазначити, що особливості застосування офшорних механізмів за законодавством України та країн-членів ЄС потребує подальших наукових розвідок у напрямку пошуку найбільш оптимальних шляхів врегулювання офшорних механізмів за законодавством України.

Література

1. Максименко А. В. Офшорні механізми в європейському оподаткуванні / А. В. Максименко // Науковий вісник Ужгородського національного ун-ту. — 2017. — № 14. — ч. 2. — С. 24–26.
2. Максименко А. В. Офшорні схеми в європейському оподаткуванні / А. В. Максименко // Економіка і суспільство. — 2017. — № 11. — С. 22–27.
3. Мірошніченко О. В. Використання офшорних механізмів ухилення від сплати податків серед загроз економічній безпеці України / О. В. Мірошніченко // Вісник економічної науки України. — 2011. — № 1. — С. 88–94.
4. Мудряк Т. О. Ухилення від оподаткування шляхом використання офшорних зон / Т. О. Мудряк, А. О. Шильнікова // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми боротьби зі злочинністю в умовах трансформації сучасного суспільства». — Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. — 304 с. — С. 99–104.
5. Панько Я. М. Перспективи розвитку фінансової діяльності держави щодо регулювання офшорних механізмів в Україні: правові аспекти / Я. М. Панько, Л. О. Нікітіна // Порівняльно-аналітичне право. — 2017. — № 1. — С. 180–182.
6. Схеми та перспективи виводу капіталів до офшорних зон / Інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку «Україна фінансова» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/poradnyk/109.htm. — Назва з екрана.
7. Федоренко І. А. Вплив офшорної діяльності на національну економіку та шляхи вирішення проблеми / І. А. Федоренко // Молодий вчений. 17–18 квітня 2015 року.